herpy

GECKOR

Reticulated velvet gecko

Hesperoedura reticulata

Hesperoedura reticulata är en liten, nattaktiv, trädlevande gecko från inlandet i sydvästra Western Australia, där den lever under lös bark på eukalyptusträd i öppen skog och buskmark. Den är nästan okänd i terrarier, så skötselrådet bygger på klimatet i utbredningsområdet och på släktingar i samma familj.

Familj: Diplodactylidae Tidigare namn: *Oedura reticulata; Amalosia reticulata*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**12-15 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**8-12 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Halvöken och tempererad skog och äng**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**45 × 30 × 45 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**22-28 °C**
Värmeplats	**28-32 °C**
Temperatur, natt	**15-18 °C**
Luftfuktighet	**30-50 %**
UVB	**Valfritt** Fergusonzon 1
Vintervila	**10-15 °C** 6-10 veckor
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma eller parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**1-2 ägg**
Inkubation	**60-80 dagar** vid 25-28 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Hesperoedura reticulata är en liten gecko med ett tydligt nätmönster av ljusa och mörka teckningar på rygg och svans. Den tillhör familjen Diplodactylidae och beskrevs 1969 som *Oedura reticulata*. Den fördes en kort tid till *Amalosia* men stod annars i *Oedura*, tills en genetisk undersökning 2012 flyttade den till ett eget släkte, *Hesperoedura*, där den är typart. Släktet har bara den här arten. Artnamnet syftar på det nätliknande mönstret, och släktnamnet betyder "västlig tjock svans", eftersom släktet bara finns i Australiens sydvästra hörn.

Arten är liten och smal, omkring 12-15 cm inklusive svans. Måttet är en uppskattning utifrån besläktade australiska geckor av samma storlek; exakta mått är inte dokumenterade. Ögonen är stora med vertikal pupill, och tårna har lameller som ger ett bra grepp på bark och klippa. Svansen kan fällas vid fara, som hos de flesta geckor.

Arten är sällsynt i fångenskap, och det finns mycket lite skrivet om dess skötsel. Australien tillåter inte export av vilda kräldjur, så djur utanför landet kommer från uppfödning, och sådana finns det få av.

Utbredning och livsmiljö

Hesperoedura reticulata förekommer bara i den sydvästra delen av Western Australia, i inlandet av Wheatbelt och österut in i Goldfields-regionen. Typlokalen ligger i södra Wheatbelt, omkring 33 grader söder. De kända fynden ligger mellan cirka 29,5 och 33,5 grader söder och 116 och 123 grader öster, alltså i ett bälte öster om Perth.

Arten når varken västkusten eller sydkusten, och den finns inte utanför Western Australia.

> **Naturlig utbredning:** Australien.

LIVSMILJÖ

Hesperoedura reticulata lever i öppen eukalyptusskog och buskmark, även i de skogsrester som finns kvar mellan åkrarna i Wheatbelt, där den gömmer sig under lös bark och i springor på stammar och grenar under dagen. På natten kommer den fram och jagar i träden. Levnadssättet liknar det hos släktingar som *Amalosia rhombifer*.

Klimatet i Wheatbelt är medelhavslikt och halvtorrt, med varma, torra somrar och svala, regniga vintrar. Sommardagar ligger ofta över 30 °C, medan sommarnätterna är betydligt svalare. På vintern är dagarna omkring 15-20 °C, och nätterna kan närma sig fryspunkten. Nederbörden ligger på några hundra millimeter om året och faller huvudsakligen på vintern.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara mycket lite kunskap om skötseln av *Hesperoedura reticulata*. Rekommendationerna bygger på klimatet i utbredningsområdet och på trädlevande australiska geckor i samma familj, som *Amalosia rhombifer*, *Oedura marmorata* och *Strophurus ciliaris*. Måtten är lånade därifrån.

Ett enskilt vuxet djur behöver ett terrarium på minst 45 × 30 × 45 cm (längd × bredd × höjd). Höjden utnyttjas, eftersom arten är trädlevande. Inred med korkbark som står på snedden eller lodrätt, så att djuret kan gömma sig i smala springor, samt torra grenar och ett par platta stenar. Som bottensubstrat passar en torr blandning av sand och jord utan gödning med ett lager torra löv. Ventilationen ska vara god, och terrariet får aldrig stå stilla och fuktigt.

TEMPERATUR

På dagen ska det vara 22-28 °C i terrariet, och en liten varm plats under en lampa eller på en sten får nå 28-32 °C. På natten ska temperaturen sjunka till 15-18 °C, som i inlandsklimatet, där nätterna är märkbart svalare än dagarna.

På vintern kan arten få en sval viloperiod på 6-10 veckor vid 10-15 °C utan varm plats, motsvarande de svala vintrarna i utbredningsområdet. Måtten är lånade från besläktade arter och från klimatet. Mät alltid med en digital termometer, och undvik bestående värme över 32 °C.

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luften ska vara förhållandevis torr, omkring 30-50 %. Spraya lätt på bark och blad på kvällen 1-2 gånger i veckan, så att djuret kan dricka av dropparna, och låt inredningen torka upp igen under dagen. Bottensubstratet ska vara torrt. Ställ dessutom fram en låg skål med färskt vatten, som byts regelbundet.

Bestående fukt och stillastående luft ger mögel och hudproblem och passar inte ett djur från ett halvtorrt klimat.

LJUS OCH UVB

Hesperoedura reticulata är nattaktiv och lever gömd under dagen, så den har inte något stort behov av UVB. En svag UVB-lampa för skuggdjur (Ferguson-zon 1) över en del av terrariet är valfri och kan vara till nytta, så länge det finns gott om skugga och gömslen. Dagslängden följer årstiderna: omkring 12-13 timmar på sommaren och 10 timmar på vintern, styrd av en timer. Natten ska vara mörk.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Hesperoedura reticulata lever av insekter och andra små leddjur. I terrariet fungerar syrsor, små gräshoppor, kackerlackor och malar. Bytet får inte vara bredare än avståndet mellan djurets ögon.

Ge vuxna djur 2-3 insekter 2-3 gånger i veckan, och ungdjur lite varannan dag. Pudra fodret med kalk, regelbundet med kalk med D3, och då och då med ett multivitaminpulver. Insekter som inte blir uppätna tas bort nästa morgon. Den exakta utfodringsrytmen är inte dokumenterad för arten och är lånad från släktingar.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Hesperoedura reticulata är skygg och snabb och passar bäst som ett djur att titta på, inte ett djur som ska hanteras. Den är nattaktiv och visar sig först när ljuset är släckt. Håll varje gecko för sig, eller ett par i ett större terrarium, och bara om det finns gott om gömslen. Två hanar får inte hållas ihop. Hantering ska vara sällsynt och kort, eftersom svansen kan fällas och inte växer ut på samma sätt igen.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Könsskillnader och ålder vid könsmognad är inte dokumenterade för *Hesperoedura reticulata*. Hos besläktade geckor har hanarna en utbuktning vid svansroten och porer framför kloaken, och detsamma kan förväntas här, men det är inte bekräftat. Sätt bara djur i avel när de är fullvuxna och i god kondition.

PARNING

Parningssäsongen är inte dokumenterad. Klimatet i Wheatbelt har svala vintrar och varma somrar, och hos släktingar i de svalare trakterna ger en sval vintervila på några veckor bättre avelsresultat. Efter vilan höjs temperaturen och utfodringen igen, och paret förs samman i honans terrarium. Håll uppsikt över bett, och skilj djuren åt om honan blir stressad.

Läs mer: Vintervila och årstider

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Kullstorleken är inte dokumenterad för arten. Släktingar i familjen lägger oftast 1-2 ägg med läderartat skal per kull, och det antas gälla även här. Antalet kullar per säsong är inte dokumenterat. Ställ en liten plastlåda med en ingång och 3-4 cm lätt fuktig sand och kokosfiber i terrariet som äggläggningsplats. Ge honan gott om kalk och insekter under hela säsongen.

INKUBATION

Inkubationstiden är inte dokumenterad för arten. Hos nära besläktade geckor kläcks äggen efter omkring 60-80 dagar vid 25-28 °C, och de måtten är lånade här. Lägg äggen halvt nedgrävda i lätt fuktig vermiculit eller perlit i en sluten låda med små lufthål, utan att vända dem, och håll temperaturen jämn.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Uppfödning av ungar är inte dokumenterad för *Hesperoedura reticulata*. Hos släktingar är ungarna några få centimeter långa och lever först på gulan, sedan tar de små insekter som bananflugor och små syrsor pudrade med kalk. Håll ungarna en och en i små lådor med torra gömslen, och spraya lätt varannan dag.

Hälsa och vanliga misstag

Det finns ingen specifik kunskap om sjukdomar hos *Hesperoedura reticulata*. De typiska problemen hos torrmarksgeckor är:

- För hög luftfuktighet och stillastående luft, som ger svamp och hudproblem.
- För lite kalk och D3-vitamin, som ger mjuka ben och darrningar, särskilt hos ungar och avelshonor.
- Hudrester på tårna och svansspetsen. Ge ett lätt fuktigt gömställe under hudömsningen.
- Fälld svans efter hantering eller slagsmål.
- Bestående värme över 32 °C, som stressar ett djur som kommer från svalare nätter.

Sök veterinär med erfarenhet av kräldjur om geckon tappar vikt, inte äter på flera veckor eller verkar slö.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.

Hela guiden med karta och uppdateringar: herpy.org/sv/geckor/hesperoedura-reticulata